

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **Mgr. Ing. L. V.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o námitce podjatosti vznesené žalobcem ve věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 55 Ad 7/2020,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Českých Budějovicích Mgr. Helena Nutilová **n e n í** vyloučena z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 55 Ad 7/2020.

Odůvodnění:

[1] Žalobce v řízení o žalobě ve věci výše uvedené namítl podjatost soudkyně Krajského soudu v Českých Budějovicích Mgr. Heleny Nutilové rozhodující ve věci, s návrhem na její vyloučení z projednávání a rozhodování této věci a přidělení věci jinému soudci tohoto krajského soudu. Námitku podjatosti uvedené soudkyně odůvodnil tak, že „*Vůči soudkyni cítím nedůvěru, z její strany pomstychtivost a nenávisť vůči mé osobě. Nerozhoduje spravedlivě a nestranně. Podle toho, jak se vyspí. To prokázala svým přístupem i k osobě ZTP/p – nevidomá, kdy se nejednalo o zákonný postup.*“ Z uvedeného lze tak dovodit, že důvod podjatosti žalobce spatřuje v rozhodování této soudkyně v jiných jeho věcech.

[2] Soudkyně Mgr. Helena Nutilová se k námitce vyjádřila s tím, že se necítí být podjatá, neboť nemá žádný osobní vztah k žalobci ani k věci, která je předmětem žaloby. Okolnost, že rozhodovala některé z žalob, které žalobce uplatnil u Krajského soudu v Českých Budějovicích, a v řízení nebyl úspěšný, podle jejího názoru neznamena, že je vyloučena z projednání jeho věci.

[3] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitka podjatosti není důvodná.

[4] Garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, patří mezi integrální součásti práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a

svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Nestrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci

v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům). Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží našla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širě, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[5] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci (žalobcem tvrzené průtahy) nebo v jeho rozhodování v jiných věcech (nikoliv spravedlivé a nestranné rozhodování ve věcech v minulosti rozhodovaným tímž soudcem).

[6] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

[7] Reálné pochybnosti o podjatosti soudce tak s ohledem na výše uvedené může vyvolat pouze konkrétní tvrzení žalobce týkající se vztahu soudce k projednávané věci, jejím účastníkům či zástupcům. Pro úsudek o podjatosti soudce a nemožnosti rozhodnout v důsledku toho nestranně a nezávisle není dostačující toliko obecné či subjektivní přesvědčení žalobce nevzbuzující ani pochybnosti o porušení nestrannosti a nezávislosti soudce.

[8] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. nejsou důvodem k vyloučení soudce okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Postup soudce v řízení o projednávané věci a rozhodování v jiných, souvisejících či nesouvisejících, věcech proto nemůže vést k jeho vyloučení, byť by v těchto věcech byl žalobce neúspěšný. Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost. Účastníkův nesouhlas s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při posuzování podjatosti irrelevantní. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějšího rozhodnutí či neústavnosti postupu správního soudu, které se projevuje polemikou s názory soudu a jejich zpochybňováním. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze, ale

k tomu slouží opravné prostředky, jsou-li přípustné, nikoliv námitka podjatosti, čehož si je i sám žalobce vědom (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2020, č. j. Nao 39/2020 – 70).

[9] Nejvyšší správní soud dospěl v posuzované věci k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro to, aby soudkyně Mgr. Helena Nutilová byla vyloučena z projednání a rozhodnutí shora

uvedené věci. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. září 2020

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu